

A 2005. évi CXXXIX. felsőoktatásról szóló törvény¹ informatikai aspektusai

Készült: 2006. március 20.

Készítette: Gál Zoltán, Debreceni Egyetem TEK ITK vezető, NIIF EB tag

Összeállítás célja: NIIF Etikai Bizottság 2006. március 26-i ülésén megvitatott szabályozási kérdések háttéranyaga

Jelen anyag a törvény paragrafusainak sorrendjében emeli ki az informatikai vonatkozásokat az alábbiak szerint:

- 1. *A törvény célja (1§.1):* nemzetközi versenyképesség, technológiai innováció színvonalának emelése, valamint az oktatás, a kutatás és a gazdaság együttműködésének erősítése.
- 2. *Intézményi autonómia (1§.3)* az alábbi területeken: oktatás, kutatás, szervezet, működés, gazdálkodás (feladatai ellátásához kapcsolódó gazdasági kérdések, valamint önálló gazdálkodás a saját forrásokkal, eszközökkel és vagyonnal, állami költségvetés mellett külső források bevonása). Az autonómia megvalósításában (1§.10) a felsőoktatási intézményt segíti a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, valamint a Felsőoktatási és Tudományos Tanács.
- 3. *A törvény hatálya kiterjed (3§):*
  - Magyar Köztársaság területén folytonos felsőoktatási és igazgatási tevékenységre, az ebben érintett intézményekre, azok alapítóira és fenntartóira, továbbá az alkalmazottakra, hallgatókra, valamint a felsőoktatás támogatóira.
  - A Magyar Köztársaság területén kívül, a hazai felsőoktatási intézmények által végzett tevékenységre.
- 4. *Felsőoktatási intézményt (7§.1.c)* a Magyar Köztársaság területén székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet is alapíthat. Létrehozatalát az Országgyűlés szavazza meg (12§.1), működését a nyilvántartásba vételekor kezdheti meg (15§.1.a). Az adatok az Országos Felsőoktatási Információs Központ adatbázisából nyilvánosan hozzáférhetők (16§.2).
- 5. *Egyenlő bánásmód (9§.2):* E követelmény megsértésének következményeit orvosolni kell, amely azonban nem járhat mások jogainak megsértésével, csorbításával.
- 6. *Diákotthon hozható létre (13§.1)* a felsőoktatási intézményhez szervezetenként nem tartozó intézményként. A diákotthon jogi személy (13§.4).
- 7. *A felsőoktatási intézmény legfőbb szervezetei (13§.5):*
  - szenátus: (régebben Egyetemi/Főiskolai Tanács) döntéshozó, ellenőrző szerv
  - gazdasági tanács (7 vagy 9 fő): véleményező, stratégiai döntést előkészítő szerv
- 8. *A felsőoktatási intézmény működésének minimális feltételei (15§.2):* A Kormány határozza meg – többek között – a minimális informatikai háttérrel is.
- 9. *A felsőoktatási intézmény egységei:*
  - *oktatási, tudományos kutatás (30§.2):* kar, tanszék, intézet, botanikus kert, klinika, kutatóintézet, kutatócsoport, tangazdaság
  - *szolgáltató (30§.3):* kollégium, informatikai központ, kulturális központ, sport központ, könyvtár, levéltár, múzeum
  - *funkcionális (30§.4):* gazdasági, belső ellenőrzési, igazgatási, szervezési, műszaki szolgáltató egységek

---

¹ A törvényt az Országgyűlés a 2005. november 29-én fogadta el és 2006. március 1-én lépett érvénybe

- 10. *Együttműködési lehetőségek (31§.3):* a régió gazdasági, tudományos, civil és önkormányzati szerveivel együttműködve innovációs park, technológiai központ, inkubációs ház (a továbbiakban együtt: *tudásközpont*) hozható létre.
- 11. *Adatnyilvántartás (34§.1):* intézmény rendeltetésszerű működéséhez, munkáltatói jogok gyakorlásához, alkalmazottak kedvezményekre való jogosultság elbírálásához és igazolásához szükséges adatok, valamint a beiratkozott hallgatók törzslapja. Az adatkezelés és továbbítás rendjét az intézményi SZMSZ írja le.
- 12. *A felsőoktatási információs rendszert* az Országos Felsőoktatási Információs Központ működteti (35§.1), amelyért az oktatási miniszter a felelős. A rendszer minden oktató, kutató, hallgató részére azonosító számot ad, amelyet minimum 10, illetve 8 évig nyilvántart. A munkáltató az oktató, kutató számára oktatói, kutatói igazolványt adhat ki (35§.5), a hallgató számára az intézmény hallgatói igazolványt ad ki (35§.6). Az igazolvány adatchippel rendelkezhet, amelynek tartalmához a tulajdonosa ingyenesen hozzáférhet az OFIK-nál.
- 13. *Iratkezelés alapvető szabályait* a Kormány (külön) határozza meg (35§.11).
- 14. *A hallgató kötelessége (49§.b,c),* hogy megtartsa a felsőoktatási intézmény, illetve kollégium SZMSZ-ében foglaltakat, valamint megtartsa a felsőoktatási intézményhez tartozó területek használat rendjét.
- 15. *Az oktatási miniszter (104§.h)* rendszeresen, de legalább háromévenként értékeli a felsőoktatás és a gazdaság kapcsolatát.
- 16. *Gazdasági tevékenység (120§.1):* a felsőoktatási intézmény különösen szerződést köthet, vállalkozhat, gazdálkodó szervezetet alapíthat, a rábízott vagyont használhatja és hasznosíthatja. A rendelkezésre bocsátott vagyont és a saját vagyont elkülönítetten tartja nyilván (120§.3).
- 17. Az államilag támogatott képzés keretében a hallgató a képzési programban meghatározott oktatási és tanulmányi követelmények teljesítéséhez a számítástechnikai eszközöket ingyenesen veheti igénybe (125§.1.c), míg az azt meghaladó tevékenységekhez a számítástechnikai eszközöket térítési díj fizetése mellett veheti igénybe (125§.3.c). Költségtérítéssel képzésben való részvétel esetén mindenért díj fizetése szükséges ((126§.1).
- 18. A felsőoktatási intézmények 2006. június 30-ig *felülvizsgálják SZMSZ-üket.* (154§).
- 19. A felsőoktatási intézménynél nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok
  - alkalmazottak adatai (2. számú melléklet: Az alkalmazottak adatai)
  - hallgatók adatai (2. számú melléklet: A hallgatók adatai)
- 20. A felsorolt *adatok továbbíthatók,* a fel nem sorolt adatok az érintett hozzájárulásával *tartható nyilván* (2. számú melléklet).

2. számú melléklet a 2005. évi .... törvényhez

A felsőoktatási intézményekben nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok

Az alkalmazottak adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:
  - a) név, születési név, születési hely és idő, anyja neve, állampolgárság, azonosító szám;
  - b) állandó lakcím és tartózkodási hely;
  - c) munkaviszonyra, közalkalmazotti jogviszonyra, megbízási jogviszonyra vonatkozó adatok:
  - ca) a munkáltató – több esetén valamennyi munkáltató – megnevezése, megjelölve, hogy mely munkáltatóval létesített foglalkoztatásra irányuló további jogviszonyt,
  - cb) végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés, idegennyelv-tudás, tudományos fokozat,
  - cc) munkában töltött idő, közalkalmazotti jogviszonyba beszámítható idő, besorolással kapcsolatos adatok,
  - cd) kitüntetések, díjak és más elismerések, címek,
  - ce) munkakör, vezetői megbízás, munkakörbe nem tartozó feladatra történő megbízás, munkavégzésre irányuló további jogviszony, fegyelmi büntetés, kártérítésre kötelezés,
  - cf) munkavégzés ideje, túlmunka ideje, munkabér, illetmény, továbbá az azokat terhelő tartozás és annak jogosultja,
  - cg) szabadság, kiadott szabadság,
  - ch) az alkalmazott részére történő kifizetések és azok jogcímei,
  - ci) az alkalmazott részére adott juttatások és azok jogcímei,
  - cj) az alkalmazott munkáltatóval szemben fennálló tartozásai és azok jogcímei,
  - ck) kutatói tevékenység, tudományos munka, művészeti alkotói tevékenység, azok eredményei.
2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.
3. Az 1. pontban felsorolt adatok továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói jogok gyakorlásához szükséges mértékben; a társadalombiztosítási, illetmény és munkabér vagy más juttatás kifizetőhelyének minden olyan adat, amely az illetmény, munkabér vagy más juttatás, jogosultság megállapításához, igénybeviteléhez szükséges; az Országos Felsőoktatási Információs Központnak minden olyan adat, amelyet e törvény szerint a felsőoktatási információs rendszer kezelhet; a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak minden olyan adat, amely ahhoz szükséges, hogy megállapíthassa a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételek meglétét; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adatok; a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések ellenőrzésére jogosultaknak a foglalkoztatással összefüggő adatok; a nemzetbiztonsági szolgálatnak valamennyi adat.

A hallgatók adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:
  - a) felvétellel összefüggő adatok:
    - aa) a jelentkező neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma, nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma,
    - ab) az érettségi vizsga adatai,
    - ac) a középiskola adatai,
    - ad) a felvételi kérelem elbírálásához szükséges adatok,
    - ae) a felvételi eljárás adatai;
  - b) a hallgatói (kollégiumi tagsági, doktorandusz, doktorjelölt) jogviszonnal összefüggő adatok;
  - ba) a hallgató neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma, nem magyar állampolgár esetén a

Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma;

- bb) a hallgató tanulmányainak értékelése, vizsgaadatok, megkezdett félévek, igénybevett támogatási idő, a hallgatói jogviszony szünetelésének ideje,
- bc) a külföldi tanulmányok helye, ideje,
- bd) az elért és beszámított kreditek, beszámított tanulmányok,
- be) a hallgatói juttatások, kollégiumi elhelyezés adatai, a juttatásokra való jogosultság elbírálásához szükséges adatok (szociális helyzet, szülők adatai, tartásra vonatkozó adatok),
- bf) a hallgatói munkavégzés adatai,
- bg) a hallgatói fegyelmi és kártérítési ügyekkel kapcsolatos adatok,
- bh) a fogyatékkal élőket megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatok,
- bi) a hallgatói balesetre vonatkozó adatok,
- bj) a hallgató diákigazolványának sorszáma,
- bk) a hallgató azonosító száma.

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az adatok továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói irányítással összefüggő feladatok ellátásához; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat; a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat; az Országos Felsőoktatási Információs Központ részére valamennyi adat; a Diákhitel Központnak a tanulmányok folytatásával összefüggő adatok.